

ชื่อเรื่อง : ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับประสิทธิผล
ของหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไป
เขตภาคเหนือตอนล่าง

ผู้วิจัย : นางสาววิวรรรณ อิศระธำนันท์

ประธานที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ประภา ลิ้มประสูตร

กรรมการที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์
รองศาสตราจารย์เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย

ประเภทสารนิพนธ์ : วิทยานิพนธ์ พย.ม.(การบริหารการพยาบาล) มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2548

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับ 1) ภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย 2) ประสิทธิภาพของหอผู้ป่วย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับประสิทธิผลของหอผู้ป่วย และ 4) ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่สามารถทำนายประสิทธิผลของหอผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่าง คือพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทั่วไปเขตภาคเหนือตอนล่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 303 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย และ ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของหอผู้ป่วย มีค่าความเที่ยง (ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค) ของคำถามส่วนที่ 2 และ 3 เท่ากับ 0.95 และ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน และภาวะผู้นำแบบตามสบายอยู่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย ตามลำดับ
2. ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพของหอผู้ป่วยอยู่ในระดับมาก โดยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก คือ ความสามารถในการปรับตัว ความพึงพอใจในงาน ประสิทธิภาพการบริการ และการพัฒนาตามลำดับ ส่วนความสามารถในการผลิต อยู่ในระดับปานกลาง
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับประสิทธิผลของหอผู้ป่วย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับประสิทธิผลของหอผู้ป่วยในแต่ละด้านและโดยรวม

ส่วนภาวะผู้นำแบบตามสบายไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของหอผู้ป่วย

4. ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่สามารถทำนายประสิทธิผลของหอผู้ป่วยในแต่ละด้านและโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีดังนี้

4.1 ประสิทธิผลหอผู้ป่วยด้านความสามารถในการผลิต คือ การกระตุ้นเชาวิปัญญา โดยสามารถพยากรณ์ได้ ร้อยละ 10.7 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y_1' = 2.858 + 0.284_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}}$$

$$Z_1' = 0.327_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}}$$

4.2 ประสิทธิผลหอผู้ป่วยด้านประสิทธิภาพการบริการ คือ การกระตุ้นเชาวิปัญญา และภาวะผู้นำแบบตามสบาย โดยสามารถพยากรณ์ได้ ร้อยละ 17.5 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y_2' = 3.159 + 0.304_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}} - 0.110_{\text{ภาวะผู้นำแบบตามสบาย}}$$

$$Z_2' = 0.393_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}} - 0.124_{\text{ภาวะผู้นำแบบตามสบาย}}$$

4.3 ประสิทธิผลหอผู้ป่วยด้านความพึงพอใจในงาน คือ การสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงเอกบุคคค โดยสามารถพยากรณ์ได้ ร้อยละ 17.1 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y_3' = 2.612 + 0.225_{\text{การสร้างแรงบันดาลใจ}} + 0.160_{\text{การคำนึงถึงเอกบุคคค}}$$

$$Z_3' = 0.250_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}} + 0.190_{\text{การคำนึงถึงเอกบุคคค}}$$

4.4 ประสิทธิผลหอผู้ป่วยด้านความสามารถในการปรับตัว คือ การกระตุ้นเชาวิปัญญา โดยสามารถพยากรณ์ได้ ร้อยละ 9.7 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y_4' = 3.128 + 0.256_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}}$$

$$Z_4' = 0.311_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}}$$

4.5 ประสิทธิผลหอผู้ป่วยด้านการพัฒนา คือ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นเชาวิปัญญา และการบริหารแบบมีข้อยกเว้นโดยอ้อม โดยสามารถพยากรณ์ได้ ร้อยละ 25.8 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y_5' = 2.521 + 0.286_{\text{การสร้างแรงบันดาลใจ}} + 0.213_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}}$$

$$- 0.175_{\text{การบริหารแบบมีข้อยกเว้นโดยอ้อม}}$$

$$Z_5' = 0.259_{\text{การสร้างแรงบันดาลใจ}} + 0.196_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}} - 0.159_{\text{การบริหารแบบมีข้อยกเว้นโดยอ้อม}}$$

4.6 ประสิทธิผลหอผู้ป่วยโดยรวม คือ การกระตุ้นเชาวิปัญญา และการสร้างแรงบันดาลใจ โดยสามารถพยากรณ์ได้ ร้อยละ 22.2 มีสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y' = 2.722 + 0.184_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}} + 0.164_{\text{การสร้างแรงบันดาลใจ}}$$

$$Z' = 0.259_{\text{การกระตุ้นเชาวิปัญญา}} + 0.236_{\text{การสร้างแรงบันดาลใจ}}$$

Title : A RELATIONSHIP BETWEEN HEAD NURSES' LEADERSHIP AND
EFFECTIVENESS OF PATIENT UNITS AS PERCEIVED BY
PROFESSIONAL NURSES IN GENERAL HOSPITALS, LOWER
NORTHERN REGION

Author : Miss.Weerawan Israthanun

Major Adviser : Assoc. Prof.Dr.Prabha Limprasutr

Adviser : Prof.Dr.Pranom Othaganont
Assoc.Prof.Teamjan Parnichparinchai

Type of Degree : Master of Nursing Science Degree in Nursing Administration
(M.Ns. in Nursing Administration) Naresuan University, 2005

Abstract

The purpose of this study was to investigate the perception of professional nurse on : 1) the head nurses' leadership 2) the effectiveness of patient unit 3) the relationship between head nurses' leadership and effectiveness of patient unit and 4) to examine the prediction of leadership's variables, on the effectiveness of patient unit. The sample consisted of 303 professional nurses working in the general hospitals of the lower northern region. The sample was selected using stratified random sampling techniques. Data were collected by questionnaire organized in three sections : 1) personal data 2) questions regarding head nurses' leadership and 3) questions regarding effectiveness of patient unit. Sections 2 and 3 of the questionnaire were tested for reliability using Conbach method with the result of 0.95 and 0.93 respectively. Statistical techniques utilized in data analysis were percentage, mean, Standard Deviation, Pearson Product Moment test and Stepwise Multiple Regression analysis.

The major findings were as follows :

1. The mean of Head nurses' leadership on Transformational leadership, Transactional leadership and Laissez-faire leadership were at high , middle and low level, respectively.

2. The mean of Effectiveness of patient unit was at high level. The high levels, were Adaptiveness, Job satisfaction, Efficiency and Development but Productivity was at middle level.

3. The relationships between head nurses' leadership and Effectiveness of patient unit were as follows :

There were positively significant relationships between Transformational leadership ,Transactional leadership and Effectiveness of patient unit at .01 level in each component and overall of Effectiveness of patient unit. But there was negatively relationships between Laissez-faire leadership and Effectiveness of patient unit.

4. The predicted variables of head nurses's leadership on the effectiveness of patient units in each part and overall were significant at .05 as follows :

4.1 The Effectiveness of patient units regarding productivity was Intellectual stimulation. The prediction was accounted for 10.7 percents. The predictor equation in standard scores form can be stated as followed :

$$Y_1' = 2.858 + 0.284_{\text{Intellectual stimulation}}$$

$$Z_1' = 0.327_{\text{Intellectual stimulation}}$$

4.2 The Effectiveness of patient units regarding Efficiency were Intellectual stimulation and Laissez-faire leadership were significant at .05 level. The prediction was accounted for 17.5 percents. The predictor equation in standard scores form can be stated as followed :

$$Y_2' = 3.159 + 0.304_{\text{Intellectual stimulation}} - 0.110_{\text{Laissez-faire leadership}}$$

$$Z_2' = 0.393_{\text{Intellectual stimulation}} - 0.124_{\text{Laissez-faire leadership}}$$

4.3 The Effectiveness of patient units regarding Job satisfaction were Inspirational motivation and Individualization, the prediction was accounted for 17.1 percents. The predictor equation in standard scores form can be stated as followed :

$$Y_3' = 2.612 + 0.225_{\text{Inspirational motivation}} + 0.160_{\text{Individualization consideration}}$$

$$Z_3' = 0.250_{\text{Inspirational motivation}} + 0.190_{\text{Individualization consideration}}$$

4.4 The Effectiveness of patient units regarding Adaptiveness were Inspirational motivation and Individualization, the prediction was accounted for 9.7 percents. The predictor equation in standard scores form can be stated as followed :

$$Y'_4 = 3.128 + 0.256_{\text{Intellectual stimulation}}$$

$$Z'_4 = 0.311_{\text{Intellectual stimulation}}$$

4.5 The Effectiveness of patient units regarding Development were Inspirational motivation, Intellectual stimulation and Passive management by exception, the prediction was accounted for 25.8 percents. The predictor equation in standard scores form can be stated as followed :

$$Y'_5 = 2.521 + 0.286_{\text{Inspirational motivation}} + 0.213_{\text{Intellectual stimulation}} - 0.175_{\text{Passive management by exception}}$$

$$Z'_5 = 0.259_{\text{Inspirational motivation}} + 0.196_{\text{Intellectual stimulation}} - 0.159_{\text{Passive management by exception}}$$

4.6 The Effectiveness of patient units on overall were Intellectual stimulation and Inspirational motivation, the prediction accounted for 22.2 percents. The predictor equation in standard scores form can be stated as followed :

$$Y' = 2.722 + 0.184_{\text{Intellectual stimulation}} + 0.164_{\text{Inspirational motivation}}$$

$$Z' = 0.259_{\text{Intellectual stimulation}} + 0.236_{\text{Inspirational motivation}}$$